

Stichting Pensioenfonds TNO

PENSIOEN EN SCHEIDING januari 2010

15 vragen

en antwoorden

U staat er niet meteen bij stil, maar een scheiding heeft gevolgen voor uw pensioen. Het is goed je daar in te verdiepen. Er moeten zaken verdeeld worden...

Wat vindt u in deze brochure?

In het kort wordt het volgende uiteengezet:

	bladzijde
Recht op pensioen van uw ex-partner?	3
Enkele begrippen	4
De procedure	6
Scheiden en overlijden	6
Andere verdeling	7
Hertrouwen/samenwonen?	8
Tijdelijk Ouderdomspensioen	9
Stappenplan bij scheiden	10
Meer weten?	11

Colofon

Deze brochure is een uitgave van het Pensioenfonds TNO voor de deelnemers.

Redactie en design: mr. Berend H. de Rijk

Fotostock: Dreamstime

Druk: Quantes Rijswijk

Oplage: 500 exemplaren

Disclaimer

Deze brochure is op zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Voor de leesbaarheid zijn niet alle details van de pensioenregeling verwerkt. Daarom kunt u aan deze brochure geen rechten ontleen. Bindend is het pensioenreglement.

Gaat u scheiden?
Dan heeft dat
doorgaans gevol-
gen voor uw pen-
sioen.

Recht op het pensioen van uw ex-partner?

1. Wat betekent een **scheiding** voor mijn pensioen?

Scheiden heeft gevolgen voor uw pensioen. Standaard krijgt uw ex-partner aanspraken op het partnerpensioen dat tot op het moment van scheiding is opgebouwd (bijzonder partnerpensioen genoemd) en tot uitkering komt bij uw overlijden. Daarnaast krijgt de ex-partner aanspraak op een deel van uw ouderdomspensioen wanneer u met pensioen gaat. Op uw beurt kunt u soortgelijke aanspraken ontlenen aan het pensioen van uw ex-partner indien deze in een pensioenregeling heeft deelgenomen. Dit geldt voor **gehuwden, geregistreeerde partners en samenwonenden met een notariële samenlevingsovereenkomst bij het fonds geregistreerd.**

Naast deze standaardverdeling zijn er ook andere manieren van verdelen. Zie hiervoor vraag 9.

2. Wat is de **hoogte** van het ouderdomspensioen?

Bij scheiding krijgen beide u en uw ex-partner de helft van het ouderdomspensioen dat tijdens het huwelijk of partnerschap is opgebouwd (dit heet verevening). Hoe langer de verbintenis heeft bestaan, hoe meer er moet worden verdeeld.

Voorbeeld

Erik (40 en Eline (38) gaan scheiden na een huwelijk van 10 jaar. Erik heeft tot de echtscheidingsdatum € 14.000 aan ouderdomspensioen opgebouwd, waarvan € 8.000 tijdens het huwelijk. Daarvan krijgt Eline de helft of wel € 4.000. Andersom krijgt Erik weer de helft van het pensioen dat Eline tijdens het huwelijk heeft opgebouwd.

Enkele begrippen

Pensioengrondslag

Dit is uw pensioengevend salaris (uw bruto jaarsalaris inclusief vakantiegeld en 13e maand) minus de **franchise** (het deel van uw pensioengevend salaris waarover u geen pensioen opbouwt; hiertegenover staat de AOW van de overheid).

Opbouwpercentage

Dit is 1,75% van de pensioengrondslag per jaar aan ouderdomspensioen.

Extra ouderdomspensioen en uitruil

Vanaf 1 januari 2002 wordt per deelnemersjaar 0,5% aan extra ouderdomspensioen opgebouwd (naast de normale opbouw van 1,75%). Dit wordt bij pensionering, uitdiensttreding of *scheiding* automatisch uitgeruild voor een partnerpensioen, tenzij u alleenstaand bent. Indien uitruil niet gewenst is, kunt u dit samen met uw partner aan het fonds meedelen. U heeft dan recht op een verhoogd ouderdomspensioen.

Scheiding

Echtscheiding, einde geregistreerd partnerschap of gemeenschappelijke huishouding via notariële akte.

Bijzonder partnerpensioen

Na scheiding heeft de gewezen partner na het overlijden van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde recht op partnerpensioen, indien de partnerrelatie is aangegaan voor het einde van de deelneming. In verband met de scheiding wordt dit het bijzonder partnerpensioen genoemd.

Verevening

Het ouderdomspensioen kan bij scheiding worden verdeeld in overeenstemming met het bepaalde in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding, tenzij betrokkenen op de wijze als voorzien in deze Wet de toepasselijkheid daarvan hebben uitgesloten. Het fonds keert dan aan beiden een deel van het pensioen uit.

Conversie

In plaats van de helft van het ouderdomspensioen en het bijzonder partnerpensioen toe te kennen, worden deze pensioenen omgezet in een eigen ouderdomspensioen voor de ex-partner. Ook dan blijft het fonds de uitkeringsplichtige.

3. Welk pensioen wordt verdeeld?

De verdeling geldt alleen voor het (tijdelijk) ouderdomspensioen dat is opgebouwd in de pensioenregeling. De verdeling geldt niet voor de AOW, een arbeidsongeschiktheidspensioen of lijfrentepolis.

4. Wanneer is de verdeling anders?

De verdeling loopt anders bij scheidingen vóór 1 mei 1995 of wanneer er andere afspraken over het pensioen zijn gemaakt in de huwelijkse-/partnerschapsvoorwaarden of in het scheidingsconvenant (zie ook vraag 8). Ook worden kleine pensioenen (circa € 400 bruto op jaarbasis) niet verdeeld maar afgekocht.

5. Blijft de hoogte van het pensioen hetzelfde?

Inflatie is een gevaar voor de waarde van het pensioen. Daarom probeert het Pensioenfonds TNO ieder jaar de pensioenen te verhogen met de algemene salarismaatregel van TNO. Door o.a. de lage dekkingsgraad van het fonds zijn de pensioenen in 2009 en 2010 niet aangepast.

U heeft voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen. De toeslag is *voorwaardelijk*. Het fonds betaalt de toeslag uit het beleggingsrendement. Voor deze toeslag is geen reserve gevormd en er wordt geen premie voor betaald. Of de financiële middelen in enig jaar toereikend zijn om de verhoging door te voeren, wordt door het bestuur jaarlijks vastgesteld. Daarbij is onder meer de hoogte van de dekkingsgraad van het pensioenfonds van belang. Als leidraad daartoe hanteert het bestuur een beleidsstaffel. Deze is in te zien op de website van het pensioenfonds: www.pensioenfondstno.nl. Indien het bestuur van oordeel is dat de dekkingsgraad van het pensioenfonds niet voldoende is, dan wordt de toeslag verminderd of niet verleend.

Maar er zijn meer invloeden. Bij *uitstel* van het pensioen (later dan 65 jaar) zal de uitkering hoger worden. Bij *overlijden* van de ex-partner stopt de uitkering aan de ex. U ontvangt dan het volledige ouderdomspensioen (zie ook vraag 8).

6. Wat moet ik doen?

Recht op verdeling (verevening) ontstaat wanneer de scheiding binnen 2 jaar na de scheidingsdatum aan het fonds is gemeld. Het fonds betaalt het aan de ex-partner toekomende deel rechtstreeks uit. Is de scheiding niet tijdig gemeld dan kan de ex-partner het recht op verdeling uitsluitend nog op de gepensioneerde uitoefenen.

Formulier opsturen

Melden doet u met het formulier "Mededeling van scheiding in verband met de verdeling van ouderdomspensioen". Dit formulier en de bijbehorende brochure kunt u bij de meeste advocaten, notarissen en juridische loketten krijgen of downloaden via de site van Postbus 51. Zijn er meerdere pensioenuitvoerders aan de orde dan moet u een formulier naar iedere pensioenuitvoerder sturen. Na ongeveer 2 maanden krijgen u en de ex-partner schriftelijk bericht over de aanspraken.

Scheiden en overlijden

7. Wat gebeurt er met het partnerpensioen?

Gaat u scheiden dan behoudt de ex-partner het recht op partnerpensioen. Dit wordt het bijzonder partnerpensioen genoemd. De ex-partner krijgt het partnerpensioen dat is opgebouwd tot het moment van scheiding. Bij scheiding wordt het extra opgebouwde ouderdomspensioen bij het Pensioenfonds TNO uitgeruild voor een bijzonder partnerpensioen. Hiervan wordt door het fonds een opgave verstrekt.

Voorbeeld

Joris (34) en Brenda (32) gaan na een huwelijk van 4 jaar scheiden. Joris heeft dan € 14.000 ouderdomspensioen opgebouwd, waarvan € 6.000 tijdens het huwelijk. Stel dat het opgebouwde partnerpensioen € 9.800,- bedraagt. Na de scheiding krijgt Brenda maar een klein stukje ouderdomspensioen van € 3.000. Brenda houdt wel aanspraak op het volledige partnerpensioen van € 9.800,-.

8. Wat als één van de partners overlijdt?

Zijn de pensioenen standaard verdeeld? Dan verandert de situatie bij overlijden van de ex-partner. Vanaf dat moment komt het gehele ouderdomspensioen weer toe aan de deelnemer c.q. gepensioneerde.

Overlijdt degene die een deel van het ouderdomspensioen heeft afgestaan? Dan stopt het verevende deel van het ouderdomspensioen voor de ex-partner en bestaat er aanspraak op een bijzonder partnerpensioen. Het pensioenfonds informeert u hierover.

Wanneer bij scheiding is gekozen voor conversie (zie hieronder) dan heeft het overlijden van één van de partners geen gevolgen voor het pensioen van de ander.

Andere verdeling

9. Kan het pensioen op een andere manier worden verdeeld?

Standaard wordt bij scheiding de helft van het ouderdomspensioen dat tijdens het huwelijk of partnerschap is opgebouwd aan beide ex-partners toegekend. Van deze standaardverdeling kan worden afgeweken. Afwijken kan via huwelijkse-/partnerschapsvoorwaarden of het scheidingsconvenant. U kunt bijvoorbeeld samen met uw ex-partner:

- afspreken dat toepassing van de wettelijke verdeling van het ouderdoms- en/of partnerpensioen wordt uitgesloten;
- een andere verdeling afspreken;
- conversie afspreken.

Conversie

In plaats van de helft van het ouderdomspensioen en het bijzonder partnerpensioen toe te kennen, worden deze pensioenen omgezet in een eigen ouderdomspensioen voor de ex-partner.

Het *voordeel* van conversie voor de ex is dat het pensioen ingaat op de pensioenleeftijd van de ex. Het maakt dan niet meer uit of u nog in leven bent ten tijde dat de ex de pensioengerechtigde leeftijd bereikt.

Een *nadeel* is dat u een deel van het ouderdomspensioen moet afstaan, dit ook definitief kwijt is. Als de ex-partner vooroverlijdt komt dat deel van het ouderdomspensioen niet meer terug, terwijl dit bij de standaardverdeling wel het geval is.

Pensioen anders verdelen?

- Maak in de huwelijkse-/partnerschapsvoorwaarden afspraken.
- Indien dat niet is gebeurd, maak dan in het scheidingsconvenant afspraken over de pensioenverdeling.
- Kiest u voor een afwijkende verdeling of voor conversie, teken dan beiden het meldingsformulier voor het pensioenfonds en stuur een kopie mee van de huwelijkse-/partnerschapsvoorwaarden.
- Denk er aan dat de pensioenuitvoerder wel moet instemmen met een afwijkende verdeling.

(Her)trouwen/samenwonen

10. Wat zijn de gevolgen als ik ga trouwen of samenwonen?

Het partnerpensioen geldt voor gehuwden, geregistreerde partners en samenwonenden met een notariële samenlevingsovereenkomst die bij het fonds is geregistreerd.

Bent u getrouwd of heeft u een geregistreerd partnerschap dan krijgt het fonds de gegevens van uw partner automatisch aangeleverd via de gemeente.

Woont u ongehuwd samen maar heeft u een gemeenschappelijke huishouding dan moet de partner wel bij het fonds worden aangemeld om in aanmerking te komen voor een partnerpensioen. Dit kan door het opsturen van een afschrift van de notariële akte of een uittreksel daarvan. Om in aanmerking te komen voor een partnerpensioen moet u samen tenminste een jaar op hetzelfde adres hebben gewoond.

11. Wat zijn de gevolgen als ik ga **hertrouwen** of opnieuw ga **samenwonen**?

Als de ex-partners een nieuwe relatie aangaan dan verandert er niets aan de pensioenaanspraken die verkregen zijn per de datum van scheiding. Wel is de aanspraak op partnerpensioen voor de nieuwe partner van de deelnemer niet meer volledig. Deze worden namelijk opgebouwd vanaf de scheidingsdatum.

Wellicht is het verstandig na te gaan of er voldoende partnerpensioen is voor uw nieuwe partner.

Tijdelijk ouderdomspensioen

12. Wat zijn de gevolgen van scheiding voor mijn (TOP)?

Was u in dienst vóór 1 januari 2006 bij TNO of een andere aangesloten werkgever, dan bent of was u deelnemer aan de Pensioenspaarregeling. Wat hier eerder is gezegd over het ouderdomspensioen geldt ook voor de TOP.

Het spaarkapitaal tijdens het huwelijk opgebouwd, danwel de daaraan ontleende TOP-uitkering, wordt standaard voor de helft verdeeld, tenzij anders is overeengekomen.

Bij de TOP is geen partnerpensioen meeverzekerd, zodat daar geen aanspraken uit voortvloeien.

13. Formulier vergeten?

Bent u vergeten het meldingsformulier tijdig in te dienen? Dan heeft de ex-partner geen recht op rechtstreekse uitbetaling van het verdeelde ouderdomspensioen door het pensioenfonds. Als u met pensioen gaat dient u dat zelf aan de ex-partner over te maken.

3 stappenplan bij een scheiding

1. Ga beiden na aan welke pensioenregelingen tijdens het huwelijk is deelgenomen.
2. Beslis of het pensioen op de standaard manier verdeeld wordt, of dat dit op een andere wijze moet gebeuren.
3. Als het pensioen wordt verdeeld, meldt dan de scheiding binnen 2 jaar bij het pensioenfonds.

14. Meer weten over scheiding en pensioen?

U kunt informatie vinden op de site van het Ministerie van Justitie: www.justitie.nl, onder "Familie en gezin" en onder "Scheiding en alimentatie".

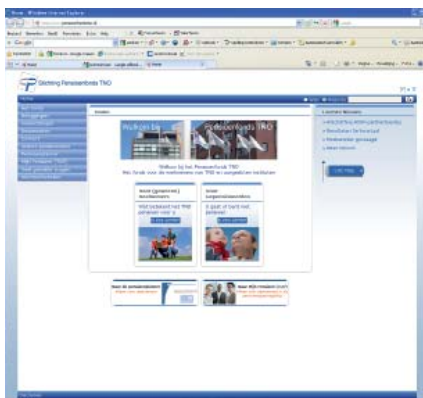
U kunt ook informatie vinden op de site van Postbus 51: www.postbus51.nl, onder "Familie en gezin", vervolgens onder "Beëindiging samenlevingsvormen" en onder "Pensioenverevening".

Zoekt u een scheidingsadvocaat of scheidingsbemiddelaar? Kijk dan op de site van de Vereniging van Familierecht Advocaten en Scheidingsbemiddelaars (VFAS): www.vfas.nl

15. Meer weten over uw pensioen?

Op onze website www.pensioenfondstno.nl vindt u algemene informatie over pensioen. U kunt ook inloggen op onze Pensioenplanner. Daar krijgt u inzicht in uw pensioenaanspraken. Ook sturen wij jaarlijks een Uniform Pensioen-Overzicht (UPO) aan u op.

In deze brochure vertellen wij u iets over pensioen en echtscheidingen. Er komen nog andere brochures bij. Kijkt u op onze website onder "Documenten". Daar kunt u ze dan downloaden.

Stichting Pensioenfonds TNO

Laan van Zuid Hoorn 165
2289 DD Rijswijk
Postbus 7018
2280 KA Rijswijk

Telefoon: 070 4138602
Telefax : 070 4138620
E-mail : info@sp.tno.nl
Website : www.pensioenfondstno.nl

